

Bijlage II Overeenkomsten en verschillen aanverwante wetgeving(strajecten)

a. Verhouding van de Uitvoeringwet TOI-verordening tot andere wetgeving

Gevraagd is (VVD, SP) naar de verhouding tot en de verschillen met het wetsvoorstel voor een bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal, het voorstel voor een EU-Verordening tot vaststelling van regels ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen (CSA-verordening) en de EU Digital Services ACT (DSA).

De lijn van beantwoording in de NnavV is als volgt:

- **Uitvoeringswet TOI-verordening**

De Uitvoeringswet TOI-verordening geeft uitvoering aan de TOI-verordening. De TOI-verordening stelt regels om het misbruik van **aanbieders van hostingdiensten** voor de verspreiding onder het publiek van **terroristische online-inhoud** tegen te gaan, door deze zo snel mogelijk van het **openbare internet** te verwijderen. De Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM) zal in de Uitvoeringswet als bevoegde autoriteit in de zin van de TOI-verordening worden aangewezen. De **ATKM is bevoegd een verwijderingsbevel uit te vaardigen**, op grond waarvan de aanbieder binnen een uur de terroristische online-inhoud dient te verwijderen. Daarnaast kan de ATKM een "**blootstellingsbesluit**" jegens een aanbieder nemen. Dit verplicht aanbieders van hostingdiensten die aan terroristische inhoud zijn blootgesteld om specifieke maatregelen te nemen om te voorkomen dat het vaker gebeurt. Op grond van de TOI-verordening kan een buitenlandse autoriteit kan een **grensoverschrijdend verwijderingsbevel** uitvaardigen jegens een in Nederland gevestigde aanbieder. En andersom kan de ATKM een verwijderingsbevel uitvaardigen jegens een aanbieder die zijn hoofdvestiging in een andere lidstaat heeft. Gelet hierop is voorzien is in een veto-procedure bij de autoriteit van het land waar de aanbieder zijn hoofdvestiging heeft voor grensoverschrijdende verwijderbevelen.

De TOI-verordening is op 7 juni 2022 van toepassing geworden. Voor een goede uitvoering van de TOI-verordening is deze Uitvoeringswet noodzakelijk.

- **Wetsvoorstel voor een bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal**

De ATKM wordt daarnaast op grond van het wetsvoorstel bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal, ook belast met het ontoegankelijk doen maken van **online kinderpornografisch materiaal**. Het wetsvoorstel bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal geeft de ATKM de bevoegdheid om **aanbieders van hostingdiensten** en **in sommige gevallen aanbieders van communicatiediensten** een **bindende aanwijzing** te geven alle redelijkerwijs te nemen maatregelen te treffen om dit online kinderpornografisch materiaal ontoegankelijk te maken door deze binnen een redelijke termijn van het **openbare internet** te verwijderen. Daarnaast kan de ATKM aanbieders van hostingdiensten een **zorgplicht** opleggen, waarmee aanbieders van hostingdiensten worden verplicht passende maatregelen te treffen om de opslag en doorgifte van online kinderpornografisch materiaal te beperken. De reikwijdte van de aanwijzing en zorgplicht is **beperkt tot in Nederland gevestigde dienstverleners**.

Het Nader Rapport bij het wetsvoorstel voor een bestuursrechtelijke aanpak van online kinderpornografisch materiaal zal u binnenkort worden aangeboden. Indien u en daarna de MR (het advies van de Afdeling had een negatief dictum) daarmee instemmen, kan het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer worden ingediend.

- **CSA-Verordening**

Op 11 mei 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor een verordening tot vaststelling van regels ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen. Onder het bereik van het voorstel vallen zowel **online kinderpornografisch materiaal** als **grooming**. De verordening maakt het mogelijk verplichtingen op te leggen aan **aanbieders van hostingdiensten, aanbieders van interpersoonlijke communicatiediensten** en in bepaalde gevallen ook aan **internet access providers en software application stores**. De CSA-

verordening verplicht **elke lidstaat van de Unie** tot het aanwijzen van een **coördinerende autoriteit (CA)** die verantwoordelijk is voor het toezicht op en de handhaving van de CSA-verordening **in de eigen lidstaat**. Er is niet voorzien in de mogelijkheid van een grensoverschrijdend verwijderingsbevel. **Deze CA is bevoegd om een gerechtelijke of administratieve autoriteit te verzoeken een detectiebevel, verwijderingsbevel of blokkeerbevel** uit te vaardigen.

Over de CSA-verordening wordt momenteel in de Raadswerkgroepen gesproken en onderhandeld. De definitieve inhoud van staat dan ook nog niet vast. Het lijkt er op dat de Commissie inzet op het van toepassing zijn van de CSA-verordening per 3 augustus 2024.

- DSA

De DSA zal in de toekomst het **algemene kader** vormen voor de bestrijding **alle onrechtmatige en strafbare content** en richt zich op **tussenhandeldiensten: caching¹, mere-conduit² en hosting³**. Terroristische online-inhoud is één vorm van illegale content. Net als bijvoorbeeld laster, inbreuken op intellectuele eigendomsrechten, misleiding van consumenten, of bedreigingen. De DSA is daarmee een zogenaemde "**lex generalis**", ofwel horizontale wetgeving, die geen sectorspecifieke verboden of bepalingen bevat. De TOI-verordening daarentegen is een "**lex specialis**": verticale sectorale wetgeving die toeziet op één specifieke vorm van illegale content: terroristische online-inhoud.

De Digital services act gaat deels de richtlijn elektronische handel vervangen, meer specifiek de bepalingen inzake **de beperking van aansprakelijkheid van online tussenpersonen** voor illegale online content. In de DSA worden die bepalingen aangevuld met enkele **procedurele bepalingen** onder andere over bevelen van nationale autoriteiten voor het verwijderen van illegale content en het verstrekken van gegevens over gebruikers. Verder bestaat de verordening voor een groot deel uit zorgvuldigheidsvereisten voor deze tussenpersonen, bijvoorbeeld inzake klachtprocedures.

Over de DSA is in april 2022 een voorlopig politiek akkoord bereikt. De DSA wordt naar verwachting in januari of april 2024 van toepassing. Het ministerie van EZK is verantwoordelijk voor de (coördinatie van) de implementatie van de DSA in Nederland.

b. Keuze voor een nieuw op te richten zbo

Diverse fracties (D66, CDA en BBB) hebben, mede naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State, gevraagd naar de keuze een nieuw zbo in te stellen en aan te wijzen als bevoegde autoriteit.

In de beantwoording is aangesloten bij de argumentatie in de memorie van toelichting en het nader rapport. De kern daarvan is dat de belangrijkste reden voor het beleggen van deze taken bij een zbo is gelegen in de wens (de schijn van) politieke inmenging in de vrijheid van meningsuiting te voorkomen.

In antwoord op daartoe strekkende vragen is tevens stilgestaan bij de organisaties die zijn overwogen als bevoegde autoriteit aan te wijzen (Autoriteit Consument en Markt, Inspectie JenV, Agentschap Telecom) en is uiteengezet waarom daarvoor niet is gekozen.

c. Verhouding van de NCTV tot de ATKM

Gevraagd is ook (door CDA en SP) naar de verhouding van de NCTV tot de ATKM.

¹ Dienst die bestaat in de doorgifte in een communicatienetwerk van door een afnemer van de dienst verstrekte informatie, waarbij die informatie automatisch, tussentijds en tijdelijk wordt opgeslagen met als enige doel om de latere doorgifte van die informatie aan andere afnemers van de dienst op hun verzoek doeltreffender te maken.

² Dienst die bestaat in de doorgifte in een communicatienetwerk van door een afnemer van de dienst verstrekte informatie, of in het verstrekken van toegang tot een communicatienetwerk.

³ Dienst die bestaat in de opslag van de door een afnemer van de dienst verstrekte informatie, op diens verzoek.

De lijn van beantwoording is als volgt: de minister van Justitie en Veiligheid is beleidsverantwoordelijk voor contra-terrorisme en daarmee voor de implementatie van de TOI-verordening en de wetgeving daaromtrent. Binnen het ministerie is deze taak belegd bij de NCTV. Zo voert de NCTV in het kader van haar beleidsrol een dialoog met de internetsector en laat de NCTV onderzoek uitvoeren naar de rol van internet op radicaliseringsprocessen. Deze taak moet los worden gezien van de taak van de ATKM. Die taak wordt krachtens deze wet toegekend aan het zelfstandig bestuursorgaan zelf, waarmee oordeelsvorming onafhankelijk van de minister is geborgd. De bevoegdheden die de Kaderwet zbo's toekent aan de minister, zijn in het wetsvoorstel zodanig ingeperkt, dat de minister uitsluitend kan ingrijpen ten aanzien van het financieel beheer en de administratieve organisatie. De minister kan zich aldus niet mengen in de inhoudelijke uitoefening van de taak van de autoriteit.